No. 1533

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 6 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 5 Mei

De *Indépendance Belge* is in de laatste dagen bijzonder gebeten op Toskanen en zijnen Groot-Hertog; en, zoo als van zelf spreekt, vele onzer dagbladen, die het veel eenvoudiger en gemakkelijker vinden de buitenlandsche dagbladen te vertalen, dan zelven de vraagstukken te bestudeeren waarover gesproken wordt, deelen de verontwaardiging van het liberalistisch Brusselsch blad. In het belang der waarheid en ter betere inlichting van onnadenkende napraters van de Belgische journalisten, willen wij beknoptelijk aangeven, welke gebeurtenis in Toskanen in zoo hooge mate de verbolgenheid van de *Indépendance Belge*, en gevolgelijk van de Nederlandsche journalistiek, heeft gaande gemaakt.

In Toskanen is tot zeer onlangs gehandhaafd geweest de zoogenaamde Leopoldinische wetgeving. Bij die wetgeving worden alle regten en alle vrijheden der Kerk op wraakschreeuwende wijze miskend en met voeten getreden. Nu meent de Groot-Hertog van Toskanen, en die meening dagteekent niet van van daag of gisteren, dat het zijn pligt en zijn belang is aan de heerschappij dier wetgeving een einde te maken en de betrekkingen tusschen de Kerk en zijnen Staat op beteren voet te brengen. Dienvolgens heeft hij, of men 't zich herinnert, nu een jaar geleden, een voorloopig konkordaat met Rome gesloten, waarbij reeds enkele wijzigingen in de bestaande orde van zaken tot stand werden gebragt, en dat het vooruitzigt opende zoowel op eene algeheele afschaffing der tyrannieke Leopoldinische wetgeving als op eene billijke, weldra in te voeren regeling der kerkelijke aangelegenheden in Toskanen ten opzigte van den Staat. Aan de vooruitzigten, bij dat voorloopig konkordaat geopend, wenscht de Groot-Hertog thans gevolg te geven, willende hij beginnen met eene algeheele buiten werking stelling der zoogenaamde Leopoldinische wetgeving, aan welke daad zich alsdan de invoering eener nieuwe, door hem, in overleg met den H. Stoel ontworpene organisatie der geestelijke aangelegenheden in Toskanen onmiddellijk zou behooren aan te sluiten. Wat echter de Groot-Hertog wenscht en wil, dat wenschen en willen zijne ministers niet. Dat wenschen en willen zij geen van allen, uitgezonderd zijn minister van Onderwijs, de heer Boccella, die te veel eerbied heeft voor de regten der Kerk en te goed begrijpt, vanwaar het herstel der ontredderde maatschappij komen moet, om de handhaving van het Leopoldinisch despotismus te kunnen verlangen. Vandaar derhalve tegenspraak tusschen den Groot-Hertog en zijne ministers, met uitzondering van den heer Boccella, welke tegenspraak, overeenkomstig het groothertogelijk prerogatief, met de ontbinding van het Toskaansch ministerie eindigen moest en eindigde. Van het gansche ministerie bleef alleen de minister van Onderwijs in het bezit zijner portefeuille.

Ziedaar de geheele zaak, waarom het op dit oogenblik in Toskanen te doen is. Men begrijpt intusschen dat die zaak niet nalaat alle revolutionnairen, het meest die van Italië, in beweging te brengen. Hun belang vordert, dat de Kerk gekneveld en het Leopoldtinsch despotismus gehandhaafd blijve; de vrijheid der Kerk zou hun eene doodsteek zijn. En daarom beginnen zij dan ook allen zich weer te beijveren, om de publieke meening tegen den Groot-Hertog, die in waarheid een vader is voor zijne onderdanen en door hen als een vader bemind wordt, op nieuw op te ruijen, door hem af te schilderen nu eens als een woesten dwingeland, dan weer als een kortzigtig Vorst, die de regten zijner kroon en de vrijheden des volks niet op waarde weet te houden en baldadig wegwerpt, eenen anderen keer weer, als een slaaf van Rome en als een blind werktuig van den Roomschen aanmatigingsgeest. Door zulke machinatien, die, naar men wil, ten zeerste door de regering van Turijn begunstigd worden, zoekt men het volk tegen zijnen Groot-Hertog in beweging te brengen en demonstratien uit te lokken ten voordeele van de Leopoldinische wetgeving, en alle knappe menschen afkeerig te maken om in een ministerie te treden, dat, naar zij luidkeels voorgeven, de opgeruide volksmeening tegen zich zou hebben. De Groot-Hertog echter, van zijne zijde, stoort zich aan al die machinatien niet. Hij weet, wat pligt en belang van hem vorderen; en insgelijks weet hij, dat zij, die thans op de handhaving van het Toskaansche Josefismus aandringen, dezelfde lieden zijn, die het ijverigst de hand hebben gehad in de revolutionnaire beroeringen van Italië ten jare 1848, die hem toen gedwongen hebben zich aan hunne razernij door de vlugt te onttrekken, en die er ook nu weer geene zwarigheid in zouden zien hun rampzalig handwerk te hervatten en Italie op nieuw in vuur en vlam te zetten.

Voor zulke lieden nu is het, dat, gelijk men weet, de *Indépendance Belge* gewoon is partij te kiezen, en dat door een deel der Nederlandsche journalistiek geijverd wordt. Wij houden het er voor, dat dit laatste grootendeels uit onbekendheid met de ware gesteldheid der zaken in Toskanen geschied is. Mogten echter onze dagbladen voortgaan de partij der omkeering in Italië te ondersteunen, — zal dit, in 't vervolg, dan niet veeleer aan voorliefde voor de revolutie, dan aan onbekendheid moeten worden toegeschreven?

Het *Luxemburger Wort* bevat een uitgebreid artikel over de bezwaren der Katholijke Kerk in Luxemburg, hoofdzakelijk tegen de tegenwoordige Wetgevende Vergadering gerigt, waarin de volgende, ook in andere landen opmerkelijke zinsneden voorkomen:

»De Kamer en de Regering verongelijken de Kerk ten aanzien van het regt van eigendom. Zij handelen, alsof de schadeloosstelling, welke de Staat voor de op eene onregtmatige wijze in zijn bezit geraakte kerkelijke goederen aan de Kerk schuldig is, eene bezoldiging ware van staatsbeambten, welker vermindering of geheele opheffing van de wereldlijke magt afhankelijk zoude zijn. Moest het eigendomsregt der Kerk veranderd, en zij in hare bezitting verkort worden, dan was daartoe eene toestemming van het kerkelijk gezag noodzakelijk, omdat nimmer *een* kontrakteerend deel bevoegd is om overeenkomsten, die regtens tusschen Kerk en Staat bestonden, eenzijdig te verbreken.

»Het regtmatig Staatsgezag had de schadeloosstelling, welke aan de Kerk verschaft moest worden, bij plegtige overeenkomst vastgesteld. Deze overeenkomst verbond en verbindt elken bekleeder van het Staatsgezag, zoolang als niet van beide kanten eene ontbinding of verandering der overeenkomst wordt gemaakt.

»Het tegenwoordig bestuur nu heeft van de Wetgevende Vergadering de treurige erfenis eener in den wortel valsche en regtschendige rigting overgenomen, en staat op eenen bodem, die eerst door het sluiten van een volledig konkordaat voor Luxemburg, op zich zelf vast en veilig en voor de gewetens geruststellend kan zijn. Wie gaf aan de Kamer het regt om willekeurig het inkomen der Dekens te verminderen? Wie gaf haar het regt om eenzijdig de vermindering van alle pastoors-inkomsten voor te stellen, eene vermindering die echter niet tot stand gekomen is, — niet omdat het wereldlijk gezag zijn gebrek aan bevoegdheid daartoe had ingezien, maar voorzigtigheidshalve, — en die evenwel in andere omstandigheden nog altoos voorgesteld en ten uitvoer gebragt kan worden? Wie gaf aan de Kamer het regt om eenzijdig het inkomen van den Apostolischen Provikaris en van deszelfs sekretaris tot een bedrag te verminderen, waarover Luxemburg zich voor het katholijke buitenland moet schamen? Wie gaf aan de Kamer het regt om eenzijdig de bij eene overeenkomst tusschen den Koning en het kerkelijk gezag vastgestelde som voor het onderhoud van het seminarie en de bezoldiging der professoren aanzienlijk te verminderen en zelfs het bestaan van het seminarie in kwestie te brengen? terwijl toch volgens de *kerkvergadering van Trente* ieder katholijk diocees zijn eigen priester-seminarie moet hebben, en eene regtens bestaande instelling, welke op eene overeenkomst van beide magten berust, zonder de klaarblijkelijkste regtschennis niet door de eene magt kan worden opgeheven!

»Wat magtigt de regering eenen professor der theologie, die door de geestelijke overheid met uitdrukkelijke goedkeuring des Konings benoemd is, later onder voorwendsel dat hij niet genaturaliseerd is, van zijn traktement te berooven? Zij behandelt dienvolgens de bekleeders van geestelijke bedieningen als staatsambtenaren, hetgeen tot de ongerijmde gevolgtrekking zou leiden, dat een deel der staats-beambten door den Koning en een deel door de geestelijke overheid zou aangesteld worden. Waren de geestelijken staatsbeambten, dan was zekerlijk een groot deel der staatsmagt, die toch alleen het regt heeft om staatsbeambten aan te stellen of af te zetten, in de handen der Bisschoppen overgegaan!

»Wanneer echter de Staat zich vermeet de traktementen der geestelijken als staatsbezoldigingen te beschouwen, dan wordt niet alleen het beginsel van het kerkelijk eigendomsregt geschonden, maar de traktementen der geestelijkheid, die op eene, tusschen twee magten geslotene overeenkomst van schadeloosstelling berusten, liggen voor het gevaar van gestadige wijzigingen bloot; zij zijn dan afhankelijk van den goeden of kwaden wil der Kamer en der regering, en op het laatst zou eene nieuwe algeheele berooving der Kerk, volgens het thans tot maatstaf aangenomen stelsel, zelfs niet eens meer als eene ongeregtigheid beschouwd worden, wanneer slechts eenmaal de omstandigheden zoodanigen maatregel eenmaal als wenschenswaardig mogten doen voorkomen."

In een vierde artikel over de bezwaren der Katholijke Kerk in Luxemburg, zegt het *Luxemburger Wort*:

»De Staat trekt de bezoldigingen der vakante geestelijke plaatsen in, en eigent zich alzoo op eene onregtmatige wijze kerkelijk goed toe. Hoe aanzienlijk nu het voordeel is, dat de Staat trekt uit dat gebrek aan een vasten regtstoestand in alle kerkelijke aangelegenheden, blijkt reeds duidelijk genoeg uit de omstandigheid, dat in dit jaar het aantal der onbezette geestelijke plaatsen 113 bedraagt, zoodat de Staat ten minste 50 à 60,000 fr. die aan de Kerk behooren, in de schatkist laat vloeijen. Het aantal der onbezette plaatsen zal in het volgende jaar welligt nog grooter worden."

De Eerste kamer van het koningrijk Saksen heeft zich in hare zitting van 28 April ll. bezig gehouden met eene petitie van den advokaat Eckert tot afschaffing van de orde der vrijmetselaren in dat land.

Bij die gelegenheid heeft de minister van justitie verklaard dat de regering zich bezig hield met de vraag of de wet op de vereenigingen toepasselijk was op de orde der vrijmetselaren, of de *loges* onderling en met het Buitenland in verband stonden, en of de leden zich met eede verbonden.

Het gouvernement, zeide hij verder, had langs diplomatischen weg nasporingen in het werk gesteld omtrent de *loges* in andere landen, maar nog geen antwoord ontvangen, zoodat het ingestelde onderzoek nog niet afgeloopen was; de regering zou echter, zoodra dit geëindigd was, de noodige maatregelen nemen. De Kamer heeft besloten de regering uit te noodigen haar den uitslag te doen kennen.

Sedert zij zien dat de regeringen zich ernstig met de vrijmetselaars-loges beginnen bezig te houden, stellen de organen dier genootschappen al het mogelijke in het werk om te doen gelooven, dat hun doel geheel anders is dan 't geen men hun toeschrijft; wij gelooven niet dat zij daarin zullen slagen; aangezien de bijzonderheden, die van alle kanten aan het licht komen, niet van eenen aard zijn om de regeringen gerustheid in te boezemen.

Omtrent het antwoord der Beijersche regering op de bekende Memorie der Bisschoppen, leest men thans in den Beijerschen *Volksbote*:

»Meer dan anderhalf jaar zijn thans verylogen, sedert de Aartsbisschoppen en Bisschoppen van Beijeren, door het pligtgevoel van hun geweten gedrongen, zoowel als door de op hen als opperherders rustende zorg voor het welzijn der hun door God aanvertrouwde zielen, hunne Memorie aan de Kroon ter hand gesteld en daarin bepaalde verlangens te kennen gegeven hebben. Het betreft daar volstrekt geene nieuwe verlangens, maar een volledig nakoming der vervulling aan de toezeggingen, welke reeds voor meer dan 34 jaar gedaan zijn in het plegtig gesloten verdrag (konkordaat), waardoor alleen gelijk be-

[illegible], aan de [illegible] van Beijeren, zekere haar vroeger niet toebehoorende regten door het opperhoofd der Kerk zijn verleend geworden, terwijl koning Max Joseph, voor zich en zijne [illegible] zijn koninklijk woord en eigenhandige [illegible] *vast beloofd* heeft, dat *alles, waaromtrent men in het verdrag was overeengekomen, stiptelijk zou gehouden worden.*

De *Volksbote* doet verder opmerken, dat niet alleen de protestantsche Oldenburgsche, maar ook de protestantsche Pruissische regering de regten der Katholijke Kerk op een geheel andere wijze hebben erkend, dan zulks hier geschied is, alhoewel die protestantsche regeringen niet eens door een konkordaat, gelijk wij bezitten, gebonden waren. Beijeren ligt hierin ver ten achter bij Pruissen en Oldenburg, om van Oostenrijk niet te spreken.

Zondag ll. had te Parijs in de Kerk l'Oratoire de jaarlijksche algemeene vergadering plaats van het lager onderwijs voor de Protestanten in Frankrijk.

De heer Guizot bekleedde den voorzitterstoel en sprak bij die gelegenheid eene indrukwekkende redevoering uit, in het belang van het behoud van Frankrijks maatschappelijke instellingen. Uit die merkwaardige rede, welke hoofdzakelijk eene uitwerking was van de thesis: *dat het volks onderwijs noodzakelijk godsdienstig zijn moet*, ontleenen wij het volgende:

»Ik ondervind, mijne heeren, eene groote tevredenheid wanneer ik thans tot u over het lager onderwijs spreek in dezen tempel, onder deze aan de dienst van God gewijde gewelven, in tegenwoordigheid van deze geheel christelijke vergadering.

»Ik heb vroeger, gij weet het, dikwijls over het lager onderwijs gesproken op andere plaatsen, in tegenwoordigheid van andere toehoorders, in het strijdperk der politieke worstelingen.

»Hoeveel pogingen moesten toen niet aangewend, hoeveel belemmeringen uit den weg geruimd worden; hoeveel strijd moest toen niet worden geleverd om aan de christelijke godsdienst in het volks onderrigt slechts onvolmaakt hare plaats en haar aandeel aan te wijzen. Ik had groote moeite aan te wenden, nu eens om de deelname te verwerven van de bedienaren der christelijke godsdienst aan de gezagvoering over en de bewaking van het volks onderwijs; dan weder om de Broeders der Christelijke leer en hunne scholen tegen vijandige passien en vooroordeelen te verdedigen. (?!) Hier, Mijne Heeren, is het niet noodig, eenige dergelijke [illegible] den, noch eenige dergelijke belemmering te overwinnen. Het is het grondwettig beginsel, het is 't voortdurend denkbeeld onzer maatschappij *dat het lager onderwijs uit zijnen aard christelijk moet zijn, en onder christelijken invloed moet geplaatst worden*, en opdat uwe praktische trouw aan dit denkbeeld niet twijfelachtig zij, hebt gij een waardigen en beproefden herder van het christelijk geloof geroepen om de Normaal-school te besturen, die bestemd is onderwijzers voor u te vormen.

»Gij hebt duizendmaal gelijk en waarschijnlijk nog meer gelijk dan wij zelven gelooven, wij allen die daarvan zoo zeer overtuigd zijn.

»Men zegt het overal en dagelijks; en men zegt het en gelooft het nog niet genoeg: *het onderwijs bestaat niet zonder de opvoeding;* waarbij men terstond moet voegen: *de opvoeding bestaat niet zonder de godsdienst.* De geest wordt onderwezen door speciale lessen; de gewoonten van orde en tucht, die men de kinderen kan doen aannemen in de openbare scholen, die eerste proefneming van het maatschappelijk leven, zijn voortreffelijk; maar daarin is de opvoeding niet gelegen; dat is het innige leven niet, noch de ware zedelijke ontwikkeling der ziel. De ziel vormt en regelt zich alleen in tegenwoordigheid en onder het gezag van den God, die haar onsterfelijk geschapen heeft en die haar zal oordeelen.

»Deze waarheid, die uit de beschouwing der menschelijke natuur van zelf voort spruit, wordt door de ondervinding, door de grootste ondervinding der wereld in zake van volksonderwijs, ten duidelijkste bewezen.

»Die ondervinding wordt opgedaan in onze dagen en onder ons oog.

»Twee groote landen, twee landen van groote en roemrijke beschaving, Frankrijk en Engeland, houden zich sedert 30 jaren, ernstig en onafgebroken bezig met de verbetering van het volksonderwijs.

»In het stelsel dat in Frankrijk de bovenhand heeft behouden, neemt de Staat, de leeke Staat, de eerste plaats in; dáár is het lager onderwijs eene openbare instelling. Het is niet alleen gesticht en geregeld door algemeene wetten, uitgegaan van de groote staatsmagten; maar het heeft ook in ieder departement, in iedere gemeente, zijne gestichten, zijne inkomsten, zijne begrooting, bewaakt door het burgerlijk beheer. Het godsdienstig gezag en de vrije nijverheid hebben, wel is waar, in dat stelsel hunne plaats, maar de impulsie en het algemeen bestuur behooren aan den Staat.

»In Engeland is de zorg voor het volks-onderwijs noodzakelijk aan de Staatskerk toevertrouwd. Deze sticht, onderhoudt en bestuurt de meeste scholen. De verschillende godsdienstige gezindheden, de gemeentelijke korporatien, de bijzondere nijverheid hebben ook de hunne, die zij vrijelijk stichten en bestieren. Twee groote vrije vereenigingen de: *Volksvereeniging* en de *Vereeniging voor Britsche en Buitenlandsche scholen*, hebben zich gevormd tot aanmoediging van het volks onderwijs. De eerstgenoemde wendt uitsluitend hare pogingen aan voor de door de Anglikaansche Kerk bestuurde scholen; de laatstgenoemde neemt de afscheiding aan van het godsdienstig onderrigt en het eigenlijk gezegde onderwijs, en moedigt de scholen aan waar dat beginsel insgelijks is aangenomen. De Staat heeft voor ongeveer vijftien jaar zijne pogingen gevoegd bij die der godsdienst en der vrijheid. Het Parlement heeft allengs aanzienlijker fondsen aangewezen voor de aanmoediging en de verspreiding van het volks onderwijs. In den boezem van den geheimraad der kroon is een speciaal en permanent komité ingesteld, om de fondsen onderling te verdeelen, over het gebruik daarvan te waken en over de lagere scholen in het algemeen een zeker opzigt te houden. Alle autoriteiten, alle maatschappelijke, vrije of staatskrachten verleenen op die wijze tot het volksonderwijs hunne werkdadige medewerking.

»Talrijke en teedere kwestien zijn in Engeland, vroeger en ook heden nog, tusschen die verschillende autoriteiten gerezen. De regten en de werkingen van den Staat, van de gevestigde kerk, van de afgescheidenen der vrije vereenigingen, zijn nog niet volkomen afgebakend, noch met elkander in evenwigt of in overeenstemming gebragt; maar te midden der bezwaren en onzekerheden, die dit konflikt van bevoegdheid en ijver deed ontstaan, bewaren de christelijke autoriteiten haar overwigt, en ontglipt het volksonderwijs, dat zich gestadig ontwikkelt, volstrekt niet aan hare handen.

»En wat is bij ons, te midden der stormen dezer laatste jaren, het gevolg geweest van de afdwalingen, waarin een zeker aantal onderwijzers der lagere scholen vervallen zijn, en van het wantrouwen dat hun ten loon geworden is? Een algemeen gevoelen is opgerezen, hetwelk luid zegt, dat het volksonderwijs noodzakelijk uit zijnen aard godsdienstig zijn moet, en hetwelk verzoekt, dat in de praktijk de godsdienstige invloed er niet alleen toegelaten en geëerbiedigd worde, maar dat die invloed werkdadig zij en krachtig.

»Te midden van die groote krisis der ontwikkeling van het lager onderwijs, welke sedert dertig jaar in genoemde twee groote landen heerscht, is gevolgelijk het karakteristieke [illegible] onderwijs christelijk is, en dat het in Frankrijk op weg is om weder christelijk te worden.

»Maar bij dit groote feit komt eene nog grooter vraag oprijzen en de gemoederen krachtig bezig houden; namelijk: is die toenemende uitbreiding, die gestadige ontwikkeling van het volksonderwijs eene weldaad? of wel is zij een kwaad? Moet men er zich mede geluk wenschen of het feit betreuren? Moet men er zich op betrouwen of er zich ongerust over maken?

»Smartelijke, vernederende vraag, doch waarover wij het regt niet hebben te klagen, want het is natuurlijk dat die vraag gesteld wordt; wij hebben zulks verdiend. Zij is slechts eene der zijden van eene vraag die veel algemeener en grooter is. Immers de twijfel en de ongerustheid zijn niet alleen gerezen over de uitwerking en de verdiensten van het volksonderwijs, maar over de uitwerking en de verdiensten van geheel ons maatschappelijk stelsel. Wij hebben van alles misbruik gemaakt, van de beschaving, van de vrijheid, van het geluk, van den vooruitgang, van de hoop. Het is even pligtmatig als noodzakelijk, de droefheid en de beproevingen te ondergaan die het gevolg zijn van onze misslagen. Maar zullen wij afzien van het goede waartoe wij in staat zijn, omdat wij het kwaad moeten boeten waaraan wij ons hebben schuldig gemaakt? Zullen wij de waarheid verloochenen omdat wij in dwaling vervallen zijn? Zullen wij onze regten laten varen, omdat wij ze misbruikt, of onze verwachtingen, omdat wij er ons tot bedwelmens toe in verheugd hebben?

»Dit zou voorwaar evenmin voorzigtig als eervol gehandeld zijn. Men verhaalt dat Christoffel Columbus, na een gevaarvollen togt van vele weken op onbekende zeeën, naar de onbekende wereld die hij zocht, op zekeren dag een hevigen opstand onder zijne scheepelingen zag uitbarsten. Allen schreeuwden dat hij hen weder naar hun vaderland moest voeren. Toen vroeg hun Columbus: Hoever meent gij wel dat wij van het vaderland verwijderd zijn? Hoeveel mijlen denkt gij dat wij sedert ons vertrek hebben afgelegd?" — Zij zeiden, als meenden zij veel gewigtigs te zeggen: »Wij weten niet juist hoeveel." — »Welnu," hernam Columbus, »wij hebben reeds tienmaal meer mijlen afgelegd, dan wij van het doel onzer reis verwijderd zijn; keert nu terug als gij kunt." De bewustheid van het gevaar dat in een terugkeer zou gelegen zijn, deed de opschudding bedaren; allen erkenden de noodzakelijkheid om de reis voort te zetten, en vertrouwden zich weder aan God en hunnen aanvoerder toe. Op die wijze werd de Nieuwe Wereld ontdekt"

Men leest in de *Amsterdamsche Courant*:

»Men verzekert ons, dat er omtrent de helft van de maand Augustus e. k. een kamp zal worden geformeerd, in de nabijheid van Zutphen. Dat kamp zal zijn zamengesteld uit het instruktie-bataillon, dat te Kampen garnizoen houdt, uit een bataillon jagers, uit 32 tirailleurs-kompagniën, (tot bataillons van 4 kompagniën geformeerd, zoodat elk regement één bataillon geeft, en elk bataillon op de volledige sterkte gebragt, 800 man telt) uit 4 komplete eskadrons dragonders en uit eene rijdende en veld-batterij, terwijl de pontonniers en mineurs mede proeven hunner bekwaamheden zouden afleggen."

Te Sneek zijn benoemd tot leden van de Kamer van Koophandel de heeren A. Veen, D. E. de Jong en R. Gorter. Herstemming voor nog 2 leden.

Te Eindhoven zijn tot leden der Kamer van koophandel gekozen, bij herstemming, de heeren: P. A. Hoefnagels, F. H. van Kol, T. T. van Lierop Hz. en F. Boex.

Te Arnhem, bij herstemming: de heeren [illegible] de la Porte en W. Frowein.

Te Venlo gekozen de HH.: F. Schmasen, Att. Receveur, P. J. Berger en M. F. Goossens. En bij herstemming de HH.: D. J. Schrijnen, M. A. Custers, G. W. Rosenkranz, A. J. Goossens en L. Wolters.

De adelborsten bij de marine van het 2de en 3de studiejaar zullen aan boord van Zr. Ms. Fregat *Doggersbank* deel aan een kruistogt nemen.

Z. M. heeft 1°. aan de heeren H. Ewijk, staatsraad in buitengewone dienst; J. C. van de Polder, gepensionneerd generaal-majoor; Jhr. J. G. W. Merkes van Gendt, luitenant-kolonel, voorloopig belast met de dienst van inspekteur in de 2de inspektie van fortifikatien; en M. G. Beijerinck, gepensionneerd hoofd-ingenieur van den Waterstaat, verleend eervol ontslag als leden der Commissie van beheer en toezigt over de Droogmaking van het Haarlemmer-meer, onder dankbetuiging voor hunne in die betrekking den lande bewezen diensten; 2°. tot leden der voormelde kommissie benoemd: den heer F W. Conrad, hoofd-ingenieur van den Waterstaat, en den eerstaanwezenden ingenieur te Amsterdam.

Z. M. heeft benoemd tot plaatsv. kantonregter te Noordwijk, A. Roest van Limburg, notaris te Katwijk.

Dingsdag jl. heeft de subst.-officier bij de arrondissements-regtbank, te Leeuwarden, zijne konklusie genomen in de bekende zaak van den minister van kolonien, voor het [illegible] eischers, en de minderjarige kinderen van [illegible] te Leeuwarden, als erfgenamen in den blooten eigendom van de nalatenschap van den heer Mr. G J. Bruce, in leven benoemd gouverneur-gen. van Nederlandsch-Indie, en mevrouw de Douairière Bruce, te Zwolle, als vruchtgebruikeres van die nalatenschap, gedaagden. De konklusie strekte tot toewijzing van de vordering van den minister van kolonien en tot afwijzing van den rekonventioneelen eisch.

De Minister van Financien heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat krachtens de wet van 22 April 1852 op Donderdag 1 Julij 1852 en vervolgens zullen worden afgelost alle niet vroeger uitgelote aandeelen in de bij de wet van 14 Februarij 1843 vastgestelde geldleening voor den aanleg van een steenweg van Maastricht tot de Geldersche grenzen, en dat mitsdien de rente dier leening niet verder dan tot den verschijndag van 1 Julij 1852 kan worden goedgedaan. De aflossing zal, zoo in het algemeen als voor de provincie Noord-Holland in het bijzonder plaats hebben ten kantore van den betaalmeester te Amsterdam, tegen intrekking der aandeelen, in [illegible] voor voldaan geteekend, en voorzien van den daarbij behoorenden koupon, verschijnen op 1 Januarij 1853; terwijl ook gelijke aflossing zal kunnen geschieden ten kantore van de betaalmeesters in de hoofdplaatsen der overige provincien en van dien te Rotterdam, doch alleen voor die aandeelen, van welker nummers daartoe voor of op 10 Junij 1852 aan deze betaalmeesters opgave is gedaan.

'sGRAVENHAGE, 4 Mei. Z. M. de Koning is morgen ten 8 ure, laatstelijk komende van het Loo, in de residentie teruggekeerd.

— Naar men verneemt [illegible] prins Hendrik der Nederlanden, bij de [illegible] der onthulling van het standbeeld ter eere van Rembrandt, te Amsterdam, tegenwoordig zijn.

— [illegible] H. Prinses Frederik, benevens H. D. Dochter, prinses Marie, zijn heden morgen met den eersten spoortrein uit de residentie naar Berlijn vertrokken.

— Naar men verneemt zal H. K. H. de erfgroothertogin van Saxen-Weimar-Eisenach, omstreeks den 18 dezer de residentie weder verlaten, en naar Eisenach terug keeren.

— In de residentie is aangekomen, en aan het Hôtel Pauler afgestapt de heer Henri [illegible], Consul-gen. der Nederlanden te Philadelphia, met familie.

VELSEN, 2 Mei. Onze tweede voorjaars-koemarkt was heden zeer flaauw; ofschoon er best vee was aangevoerd, was de vraag nigt noemenswaard. Men schrijft dit voornamelijk toe aan het koude en gure weder en de daardoor veroorzaakte schraalte en gebrek aan gras. Het

vooruitzigt bestaat, dat in de eerste dagen het vee nog op stal gehouden moet worden.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag 4 Mei.

De Kamer heeft heden hare werkzaamheden hervat. — Kennisgeving van de ontvangst van verschillende stukken, sedert het reces ingekomen, als:

1°. ontwerp wegens het regtsgebied; — 2°. subsidie aan de Rijnspoorweg-maatschappij; — 3°. wegens de strafwetgevende magt der waterschapsbesturen; — wegens de tijdelijke instandhouding van eenige wetten in Limburg; — een aantal missives der Eerste Kamer, wegens de aanneming van wetsvoordragten; — 6°. eene missive, wegens de verwerping der voordragt nopens het zegel; — 7°. missive van den minister van Buitenl. Zaken, ten geleide der overeenkomst met Pruissen tot aansluiting der spoorwegen in verbinding van beide landen door telegrafen. (In handen gesteld van de heeren: van Dam, Gevers, Baud, Akerlaken en Schooneveld, ten fine van rapport).

8. Missive van dienzelfden minister en dien van Financien ten geleide eener wijziging van vorm in het ontwerp nopens de Russische schuld, namelijk overbrenging van de voorgestelde betaling op de dienst van 1851 in plaats van op die van 1850, welke inmiddels afgesloten is geworden.

9. Missive van den minister van Finantien, ten geleide der rekening nopens de landsdrukkerij, 1850 (in handen eener kommissie.)

Onderscheidene verzoekschriften worden ter griffie en eenige boekwerken in de boekerij geplaatst.

Daarna is de beraadslaging over het gewijzigd reglement van orde voortgezet.

De diskussien zijn gevorderd tot art. 67. Eenige wijzigingen zijn op sommige artt. *aangenomen.*

Morgen ten 11 ure voortzetting.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 Mei. Heden heeft het Wetgevend Ligchaam over de wet op de rehabilitatie van veroordeelden beraadslaagd. De heeren Véron en Granier de Cas-[illegible] beiden redakteurs van de *Constitutionnel*, voerden het woord; maar de eerstgenoemde voor en de laatste tegen het ontwerp. De diskussie wordt morgen voortgezet.

In deze zitting is het budget van 1853 aangeboden. Er werd eene kommissie van onderzoek benoemd, bestaande uit 21 leden. Het uitvoerend bewind heeft van zijne zijde 25 staatsraden aangewezen, om de begrooting voor het Wetgevend Ligchaam te verdedigen.

Men zegt dat de Senaat zijne zittingen zal voortzetten, totdat die van het Wetgevend Ligchaam gesloten zijn. De President van den Senaat heeft heden den Prins Lodewijk Napoleon een luisterrijk diner aangeboden, waaraan men veel politieke waarde hecht, omdat de President zich bij die gelegenheid met eenige leden zijner familie heeft verzoend. Ook de prins van Canino woonde het feestmaal bij.

— Thans wordt op officieele wijze het huwelijk aangekondigd van den heer de Persigny, min. van Binnenl. Zaken met Mej. de la Moskowa. De President der Republiek toont zich natuurlijk zeer gul jegens den minister, die zijn boezemvriend is en de trouwe deelgenoot van zijn voor- en tegenspoed.

— De heer de Lavalette keert eerstdaags naar Konstantinopel terug met den titel van ambassadeur.

MADRID, 28 April. De geruchten van eene ophanden zijnde wijziging in eenige grondwettige bepalingen, alsmede in de kieswet, en in de organisatie van den Senaat en de Kamer van Afgevaardigden, winnen meer en meer veld.

De uitgevers der politieke dagbladen der oppositie hebben heden besloten, hunne uitgave te staken ten [illegible] van hun verzoek om wijziging in de drukperswet, betreffende de verantwoordelijkheid der uitgevers. Die staking van de uitgave der oppositiebladen zal 4 Mei aanvangen en minstens drie maanden duren. Er zal voorloopig een permanent komité worden opgerigt, met het doel, om *ex officio* elk ministerieel dagblad te vervolgen, dat aan de strenge bepalingen der perswet, die 5 Mei e. k. in werking treedt, niet zal hebben voldaan.

ENGELAND.

LONDEN, 3 Mei. Heden kondigde de heer Reynolds in het Huis der Gemeenten aan dat hij Donderdag e. k. het kabinet wenschte te interpelleeren over deszelfs plannen ten aanzien van den eed der leden van het Parlement.

De minister van oorlog vond gelegenheid om te verklaren dat de regering de getalsterkte des legers niet dacht te verminderen.

— De redevoering waarmede de kanselier der schatkist in de zitting van het Huis des Lords van den 30sten April jl. zijn voorstel ondersteunde om de inkomstenbelasting weder voor een jaar te verlengen, voldoet aan de oppositie meer nog dan aan de ministeriele partij. Men roemt de onpartijdigheid, waarmede hij de goede uitwerkselen der sedert nu tien jaren gevolgde finantiele staatkunde erkende.

— Zaturdag ll. beraadslaagde het Huis der Gemeenten over een wets-ontwerp, strekkende om de kandidaten bij de verkiezingen ten platten lande te vergunnen de kiezers op matige wijze van ververschingen te voorzien. Bij de diskussien legden de leden van het kabinet verschil van gevoelen aan den dag. De kanselier der schatkist bestreed het ontwerp, als vooral strekkende om de, reeds zeer algemeen bij de verkiezingen gebezigd wordende, oneerlijke middelen te vermeerderen; doch de sekretaris van Staat voor kolonien, Sir John Pakington, verklaarde, dat hij ze niet zou tegengaan, mits naauwkeurig werd bepaald, op welke wijze het al of niet geoorloofd is de kiezers te onthalen.

— Van New York niets nieuws. De regering van Ecuador maakte zich gereed den gen. Flores weerstand te bieden. Flores was nog niet geland, maar kruiste langs de kust. Men geloofde algemeen dat zijne expeditie goed zou slagen, tenzij een Zweedsch fregat dat ter reede lag, het gouvernement ondersteunde.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 4 Mei. Een aantal der aanzienlijkste in Darmstadt gevestigde kooplieden heeft zich bij een adres aan de regering gewend met het verzoek, dat het mogelijke gedaan worde om de tolvereeniging met Pruissen ook voor het vervolg in stand te houden, en dat meer bijzonder de toetreding van Oostenrijk niet tot voorwaarde van de voortzetting dier tolvereeniging mogt worden gemaakt, vermits zij, hoe wenschelijk ook eene handelsvereeniging met Oostenrijk op zich zelve keurende, het echter hoogst gevaarlijk zouden achten wanneer men dezelve in de plaats van die met Pruissen wilde stellen.

— Men schrijft uit Weenen: De aanstaande reis des Hertogs van Leuchtenberg naar Frankrijk, geeft nieuwe stof aan de staatkundige gesprekken, dewijl men aan het door den Keizer hiertoe gegeven verlof eene belangrijke beteekenis hechten moet, daar, gelijk men weet, zelfs de Julij-regering door het Russische hof als revolutionnair beschouwd werd en geen Russische Prins sedert 22 jaren Frankrijk heeft mogen betreden.

— In het afgeloopen jaar bedroeg, volgens het rapport van den raad van administratie de bruto-ontvangst van den Taunus-spoorweg 490,043 fl.; de uitgaven 280,046 fl., latende eene zuivere winst van 239,997 fl. ten voordeele der aktie-houders. Het dividend is op 13¾ gl. per aktie bepaald, en zal eerstdaags worden uitbetaald.

— Men meldt uit Petersburg, dat de Russische minister van Finantien Wrontschenko aldaar overleden is.

BERLIJN, 2 Mei. De tolkonferentie heeft gisteren weder eene bijeenkomst gehouden, die slechts kort geduurd heeft. De voorzitter verklaarde na de opening der zitting, dat hij op de door Beijeren gedane voorstellen nog geen antwoord kon geven; maar dat zij, niettegenstaande hunne belangrijkheid, toch ook van dien aard waren, dat zij nog wel eenig uitstel konden lijden. Hij noodigde de vergadering daarom uit, om allereerst het eerste gedeelte der op den grondslag van het met Hanover gesloten traktaat van 7 September 1851 ontworpen voorstellen in nadere overweging te nemen, ten einde in de volgende zittingen tot de diskussie over die voorstellen te kunnen overgaan. De Beijersche gevolmagtigde antwoordde daarop, dat het hoogst wenschelijk was iets naders te vernemen omtrent het oordeel van Pruissen over de door zijne regering gedane voorstellen, vermits zulks op den spoedigen en ongestoorden afloop der onderhandelingen grooten invloed zou kunnen hebben. De gevolmagtigden van eenige kleinere Zuid-Duitsche Staten spraken in denzelfden geest. Daarop werd kortelijk van het eerste gedeelte der Pruissisch-Hannoversche voorstellen kennis genomen en de zitting gesloten. Wanneer de volgende zal plaats hebben, is nog niet bepaald. Zeker is het intusschen dat vooreerst meer buiten dan in de zittingen der konferentie gedaan wordt; en dat het niet aan onderhandsche pogingen ontbreekt om de Pruissische regering tot eenige toegeeflijkheid ten aanzien der Darmstadter besluiten te stemmen. Voor alsnog laat het zich niet aanzien, dat men in die pogingen slagen zal.

— Het wets-ontwerp tot wijziging der bepalingen van de konstitutie betrekkelijk de zamenstelling der Eerste Kamer, is door de kommissien der Kamers onderzocht. Die der Eerste Kamer heeft zich met 8 van de 13 stemmen voor de aanneming verklaard, na een voorstel te hebben verworpen, volgens hetwelk de Eerste Kamer alleen zou kunnen bestaan uit erfelijke leden en uit de zoodanigen die voor hun leven benoemd werden. In de kommissie der Tweede Kamer heeft het regerings-voorstel eenige wijziging ondergaan, waarmede de aanwezige minister von Manteuffel zich namens de regering vereenigd heeft, en volgens welke de zamenstelling der Eerste Kamer voortaan zou geschieden, niet op grond van koninklijke *beschikkingen*, zoo als het ontwerp luidt, maar »bij koninklijke *benoeming*." Men verwacht dat de kommissie der Eerste Kamer mede haar zegel aan deze wijziging zou hechten.

WEENEN, 30 April. De *Wanderer* meldt, dat de Keizer van Rusland den 6 Mei te Weenen werd verwacht.

— Siena, Portoya, Lucca en Arezzo zijn dezer dagen door de Oostenrijksche troepen ontruimd geworden, zoodat zich nu te Florence en Livorno nog slechts 6000 Oostenrijkers bevinden.

BELGIE.

BRUSSEL, 4 Mei. Weldra zullen de draden worden gelegd voor den onderzeeschen telegraaf van Dover naar Nieuwpoort.

STADSNIEUWS.

In de 217de Staats-Loterij, zijn in de 1e Klasse bij de 3e Trekking prijzen van ƒ 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 9584 ƒ 2000; N°. 10452, 19234 en 8405 ieder ƒ 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 5 Mei.

GETROUWD (30 April): S. Rendorp met B. A. C. H. van Notten.

BEVALLEN (2 Mei): J. M. A. Sikkesz, geb. van den Bey, Z. — (3 Mei): E. M. A. van der Möhlen, geb. Mühler, Z.

OVERLEDEN (30 April): C. S. Laufen, geb. Lesch, 80 j. — (2 Mei): E. M. van Hoorn, geb. Smissaert, 75 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		4 Mei 4½ u. gebl.	5 Mei	4 u.	gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		61	60 13/16		
Dito Dito	3	72¼	72½	72¼	72¾
Dito Dito	4	93	92¾	92¾	92¾
Dito Obligatien O. I.	4		92½		
Amortis. Syndic.	3½	93¼	93½		
Handel-Maatschappij	4½	113¾	113½		
Aand. Rijn-Spoorweg			99½		
Aand. Holl. S. M.		83	84	82	[illegible]
Obligatien					
Belgie, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		50 7/16	50½		
Frankrijk, Obligatien	3	65¼	65 7/16		
Spanje bij *Ardoin* 1835	5				
Dito Nieuwe	1	21 7/16	21 5/16	21¼	
Dito 2/m. Beurveil.					
Dito	3		47½		
Dito Binnenl. 2400 P.		42⅝	42 7/16	42¼	[illegible]
Coup. Bewijzen.		2¾	2½		
Passive		5¼			
Fransche Uitgest.		5¼			
Portugal te Londen 5 pCt. nu 4		39¼	39½	39⅝	39¾
Dito Dito		37¼	37¾	37½	37½
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	106¾	106½		
Dito Dito 1828 en 1829		105¾	105½		
Cert. bij id. 1831 en 1833		95¾			
Dito	4½	102¼	102¼		
Dito bij *Hope*	4	89 13/16	89¾		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		89 11/16	89 11/16		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6		68		
Cert. van dito		68⅞			
Polen, Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. à 300					
Amerika, Bank-Actiën		4 11/16	4 11/16	[illegible]	
Pruissen, Aand. met Lot. R. 50 ƒ					
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	74⅛	74	74¼	
Dito	2½				
Dito Nieuwe	2½	38⅞	38 11/16	38¾	
Dito Nieuwe	5	84⅞	84½	[illegible]	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4	64½			
Letter B	5	84⅞	84 13/16	84¾	
Aand. met Loting fl. 500	ƒ				
Nieuwe dito à 250					
Naples, Cert. *Lam. en Bouwer* 5 pCt.					
Brazilie te Londen 1824	5	98½	98⅞		
Dito Leening 1843	5	97	98		
Dito £ 200					
Peru		[illegible]			
Mexico	5				
Venezuela 6 pCt. nu	3½	48⅝	48¾		
New Grenada 6 pCt. nu	1½	22⅝			
Ecuador		3 1/16	3½		

Grenada uitgest. 9¾, 10.

Onze fondsenmarkt was bij tragen omzet in eene achteruitgaande beweging, en blijven zoo Binnenl. als Buitenl. effekten alle iets lager aangeboden. Overigens leverde de markt niets meldenswaardigs op.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. ƒ	56¾	Livorno	2/m. ƒ	[illegible]
„	zigt „	56¾	Napels	„ „	[illegible]
Bordeaux	2/m. „	56	Petersburg	„ „	[illegible]
„	½/m. „	56¾	Weenen	6/w. „	[illegible]
Madrid	3/m. „	246	Augsburg	„ „	[illegible]
Cadix	„ „	246	Frankfort a/M.	„ „	[illegible]
Seville	„ „	242	Hamburg	[illegible]	[illegible]
Bilbao	„ „	245	[illegible]		
Lissabon	[illegible]	[illegible]	Londen	[illegible]	[illegible]
Porto	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
Genua	[illegible]	[illegible]	Rotterdam	[illegible]	[illegible]

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 4 Mei. Belg. leen. 2½ pc. 53¼; 1840, 5 pc. 104; 1848, 98¼; 1852, 100⅞; Spanje Ard. 1 pc. 21⅛; Binnenl. 3 pc. 42¼; Coupons —; Rom. Leening 1835 95.

PARIJS, 3 Mei. Fransche 3 pc. 70,60; id. 4 pc. —,—; 4½ pc. 100,20; Schatk. —; Bank-Actien 2770,—; Belg. 1840, 5 pc. 103¼; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 47¼; Binnenl. 3 pc. 42¼; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834, —,—; 1849, 975,—; 1852, 975,—; Haïti —,—; Rom. Leening 1850, 96¼.

MADRID, 28 April. Spanje 3 pc. 42¼; Ardoins 1 pc. 21⁷⁄₁₆; Uitg. Schuld 8¼; Coupons 1¼.

LONDEN, 3 Mei. Cons. kont. — a —; op tijd — a —; Braz. 98 a 100; 1829/39 98 a 100; Den. 3 pc. 78 a 80; N. L. 5 pc. 104 a 105; Ecuad. 4½ a 4¼; Gren. 21 a 22; Uitgest. 9½ a 10; Mexiko 34½ a 34¾; Peru 4½ pc. 103 a 104; Uitgest. 63 a 64; Rusl. 1822 5 pc. 115 a 116, (N.) 4½ pc. 103½ a 104; Portugal 5 pc. 99 a 100; 4 pc. 37½ a 38; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 21¼ a 21½; 3 pc. 47¼ a 47¾; Coup. cert. 2½ a 2¾; Passive 5¼ a 5¾; Holl 2½ pc. 61¼ a 62; id. 4 pc. 92½ a 93¼, Venez. 48 a 49; Uitgest. 18 a 18½.

WEENEN, 3 Mei. Met. 4½ pc. —; 5 pc. 93½; Bank-Actien 1270.

BERLIJN, 3 Mei. Schuldbr. 3½ pc. 89⅝; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 95½; Pools. 4 pc. 86½; Loten fl. 200 2½; id. fl. 300 151½; id. fl. 500 88¼; Amsterdam zigt 142⅝ p; id. 2/m. 142⅛.

HAMBURG, 3 Mei. Rusl. Eng. Leen. 110; Stiegl. 4 pc. 89¾; Spanje, Ard. 1 pc. 20¼; Binnenl. 3 pc. 40¼.

FRANKFORT, 3 Mei. Met. 5 pc. 77¼; 4 pc. 62; 2½ pc. 31; Bank-Actien 1252; Darmst. Loten fl. 50 93¼; id. fl. 25 29¾; Badensche Loten fl. 50 64¼; id. fl. 35, 38⅝; Nassausche 21¾; Holl. 2½ pc. 61; Werk. Sch. 4 pc. 94, Syndic. 3½ pc. 92¾.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

NIEUW-GRENADA. — Berigten uit Bogota van het begin van Maart melden, dat in de boodschap van den President bij de opening der Kamers, wordt berigt, dat de omstandigheden, waarin de republiek in den laatsten tijd heeft verkeerd, ongunstigen invloed op de finantien gehad hebben. De inkomsten van het laatste dienstjaar bedroegen ongeveer 20 millioen realen en de uitgaven R. 28,591,016. In het ontbrekende is voorzien door vrijwillige en gedwongene leeningen.

Voor het dienstjaar 1852/53 zijn de inkomsten op R. 16,843,174 en de uitgaven op R. 23,661,515 begroot. Er is evenwel grond te verwachten, dat de eerste meer zullen opbrengen en dat op de laatste zal kunnen bezuinigd worden.

Buitenlands heeft het krediet zich gehandhaafd. Voor de renten der buitenlandsche schuld konden echter geene remises gemaakt worden. De minister van finantien brengt een voorstel in [illegible] betaling van die [illegible] door de schuldeischers te zullen worden goedgekeurd.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 4 Mei. Heden is bekend geworden de verkoop van 35,000 Ned. ℔ Palm-Olie, in diverse sorteringen tot verschillende prijzen, terwijl tegen 21 dezer 120,000 Ned. ℔ in veiling zijn aangeslagen.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 5 Mei. Tarwe in een doen met weinig handel: 126 ℔ Holst. *f* 247.

Rogge *f* 4 lager; verk. in Entr.: 123 ℔ n. Donau *f* 184; in cons.: 124 ℔ Odessa *f* 195.

Garst als voren: 114 ℔ n. Deens. *f* 165.

Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie in Mei 53; Oct. en Nov. 55¼. *L. Lijnzaad* een doen; 113 ℔ Odessa *f* 285. *Raapolie* op 6/w. *f* 31; Vliegend *f* 30; Pr. Sept ek. *f* 31½; Oct. *f* 31½; Nov. *f* 32; Dec. *f* 32¼. *Lijnolie* op 6/w. *f* 23½; Vliegend *f* 23. *Hennepolie* op 6/w. *f* 37, Vliegend *f* 36.

ROTTERDAM, 4 Mei. Tarwe 166/2 ℔ puik nieuwe Bovenlands. Ris *f* 290, 225.

SCHIEDAM, 4 Mei. Moutwijn *f* 11,25; Jenever *f* 14,75; Amst. Proef *f* 16,00, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 4 Mei. *Koffij*. Dit artikel blijft goed. Heden zijn verkocht 1000 b. Dom. en 1500 b. Brazil.

Katoen. Er zijn gedaan 600 b. Amerik.

Granen. De markt blijft voortdurend flaauw.

Ruwe Suiker. Gisteren zijn gedaan 1252 k. blond Havana en heden 1200 k. dito. *Geraffineerd*. Er zijn verkocht 300,000 k. Lompen en Gestampte R B en R B A te leveren in Junij.

LONDEN, 3 Mei. *Ruwe Suiker*. De voorraad in Vreemde blijft beperkt en tot vorige prijzen zijn eenige verkoopers voor [illegible]. Men noteert blond Havana 34 a 39 s. *Geraffineerd*. Met levendige vraag voor consumptie, gemeene Lompen [illegible] 46 a 49 s. betaald. Gestampte met goeden handel voor uitvoer tot volle prijzen; de markt is flaauw.

Koffij. Met beperkte vraag maar de houders hebben geen haast; men noteert gave Native Ceylan 42 s. 6 d.

Granen. Met geringen aanvoer was de vraag echter lusteloos en de prijzen z. st. lager.

LIVERPOOL, 3 Mei. *Katoen*. Te New-York den 21 April zonder verandering. Te New-Orleans noteerde men den 17 April de strict middling 7¾. Op die berigten, was de markt zeer ferm en er zijn 8 a 10,000 b. gedaan.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Het schip Triton, Kapt. R. Glie, van Banjoewangie herwaarts gedestineerd, is heden morgen in Texel binnengekomen.

BRISTOL, 1 Mei. Het schip Claudius Civilis, Kapt. Petersen, v. Amst. n. Cardiff enz., is alhier in de haven gekomen om te repareren, hebbende op de reede van Cardiff gestooten.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 4 Mei. J. van Duijn, de Amstel, Banjoewangie. — Gisteren nog: J. Veenstra, Elisabeth Anthonia, Banjoewangie.

HELVOET, 3 Mei. Luit. 2e kl. Jhr. A. Kierck, Attalante, Nederl. Oorl. Schooner, Vlissingen. - A. Schaap, Gertrude, Batavia, gesleept door de stoomboot Kinderdijk. - H. Noltee, J. C. J. van Speyk, id., gesleept door de stoomboot Brouwershaven, beide l. van Brouwershaven.

UITGEZEILD:

TEXEL, 4 Mei. P. W. B. Mellink, Stad Nijmegen, Batavia. - H. G. Eefting, Jeantine, Suriname.

HELVOET, 4 Mei. T. Agema, Timor, Batavia. - C. van der Hoeven, Vrouw Johanna, id., gesleept door de stoomboot Kinderdijk.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Evan Dumas, Jaburg: 2537 b. Rijst, 629 b. Bindr., Wunderlij en Comp.

BANJOEWANGIE, Amstel, van Duijn: 4000 b. Koffij, 2840 k. Suiker, 877 sch. Tin, 2438 b. Bindr. N. H. M.

SURINAME, Tropicus, Popken: 119 v. Suiker, E. Hoijack en Comp; 30 v. dito, J. F. Poncelet en Zoon; 15 v. dito, Pt Wachter en Zoon, te Rott. 37 v. dito, Order.

— Hepkens, Hansen 86 v. Suiker, Rothuijs en Comp; 38 v. dito, L. Hoijack en Comp.; 30 v. dito van Heukelom en Vollenhoven, 80 v. dito, Ministerie van Kolonien; 40 v. dito 22 b. Katoen, van Halmaal en Comp.; 18 v. Koffij, Luden en van Geuns; 55 v. Suiker, Order.

— Triton, Rijnjes 20 v., 1 b. Koffij, F. N. L. Aberson; 44 v. Suiker, B. Kooy Jz.; 39 v. dito, van Heukelom en Vollenhoven; 74 v. dito, T. van Schaak; 25 v. Koffij, Kerkhoven en Coutinho 17 v. Suiker; E. G. Veldwijk; 13 v. dito, A. A. Roepel; 20 v., 7 b. Koffij, Boissevain en Kooy; 117 v. Suiker, 71 v., 12 b. Koffij, Order.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 5 Mei in lading naar:

Wessel P. J. Balk, Vrouw Rebecca.

MANNHEIM, 2 Mei aangekomen:

P. M. Itschert, Fortuna. Van Amsterdam.

Rijnhoogte	ARNHEM 4 Mei	1 el 10 dm.
	KEULEN 4 „	6 vt. 3 „

ADVERTENTIEN.

(1892) GETROUWD:

GERARDUS JOHANNES DE RIJK

EN

ELISABETH JOANNA AGNES SIEWE.

AMSTERDAM, 5 Mei 1852.

(1893) GETROUWD: H. J. OTTO

EN

J. M. SCHRETLEN.

LEYDEN, 5 Mei 1852.

(1891) Op den 1en Mei 1852 overleed te Kalmschoten, de Wel-Eerw. Heer A. VAN DE VONDERVOORT, in den ouderdom van ruim 75 jaren, na voorzien te zijn van de Genademiddelen der H. Kerk.

A. VAN DE VONDERVOORT.
H. VAN DE VONDERVOORT.

(1895) Heden overleed alleronverwachtst in den ouderdom van 63 jaren, de Wel-Eerwaarde Heer P. BROUWER, sedert 1831 Katholijk Pastoor dezer gemeente.

HAASTRECHT, den 3 Mei 1852.

Door de Kiezers-Vereeniging:

TE AMSTERDAM,

worden als **CANDIDATEN** voor de *Provinciale Staten*, het Vijfde Kiesdistrict aanbevolen,

J. BROUWER ANCHER.
Jhr. S. DEDEL.

H. CROOCKEWIT, *Voorzitter.*
(1885) R. DANIEL WOLTERBEEK, *Secretaris*

DE PILLEN VAN HOLLOWAY *hebben menigeen genezen, welke behebt waren met scheurbuik en huidziekten.*

De scheurbuik, ringworm en andere diergelijke ziekten komen voort uit een onzuiver bedorven bloed, en het eenige zekere middel, dezelve te genezen bestaat in het gebruik der pillen en zalf van Holloway. Dagelijks hebben er genezingen plaats door dit uitmuntend middel, hetwelk buitengewoon het bloed zuivert, het ligchaam versterkt en de gezondheid terugroept. Hetzelve is ook even zeker in het genezen van kankerachtige zweren, oude wonden en kliergezwellen, en een ieder, daarmede behebt zijnde, behoorde daarvan gebruik te maken.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt *Doosjes Pillen* à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23,50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3,30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. MULLUS te *Utrecht*, en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment.* (1827)

(1894) Bij het intreden in de kerk te Boekhoven, ontwaarde ik den Nieuwen Kruisweg, waarvan elke Statie uit één *eiken stuk* is gebeiteld met Lijst en Beeldhouwwerk, door den Beeldhouwer G. LUGAGGIE, te 's Bosch hetwelk volgens deskundigen een voortreffelijk werk is, zoo om de ordonnantie als ware uitdrukking, waarom de maker allen lof verdient.

A. v. D. B.

(1887) Bij den Boekhandelaar J. BEERENDONK, Heisteeg te Amsterdam, is heden uitgegeven en verkrijgbaar gesteld:

DE NEGENDAAGSCHE OEFENING VAN DEN GELUKZALIGEN PETRUS CLAVER S. J., benevens eene schets van deszelfs leven, gr. 12°, 115 bladz. Prijs *f* 0.25

Bovengenoemd werkje wordt niet in commissie verzonden.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, is van de pers gekomen en aan de Inteekenaren verzonden:

HET

DERDE TWAALFTAL

Oude- en Nieuwere Kersliederen

BENEVENS

GEZANGEN EN LIEDEREN

van andere Hoogtijden en Heiligedagen, alsook van den Advent en de Vasten, gerangschikt naar de orde van

GEESTELIJKE LIEDEKENS

van gemengden inhoud: Alle met de zangwijzen voorzien die er bij behooren of gebruikelijk zijn, en met begeleiding van Orgel of Piano-Forte, ten dienste der Zangchoren en Katholieke Huisgezinnen. A. M. D. G. bewerkt door JOS. ALB. ALBERDINGK THIJM en LAMB. JOHAN. ALBERDINGK THIJM.

De prijs blijft alsnog 30 Cts. per aflevering. In tien Afleveringen of met 120 Liederen, welke elkander spoedig zullen opvolgen, zal het werk kompleet zijn.

Ook is bij bovengenoemden mede van de pers gekomen:

GESCHIEDENIS

DER

ARMEN-ZUSTERS,

(*Petites Sœurs des Pauvres,*)

DOOR

L. AUBINEAU.

Uit het Fransch. In klein 8°. 61 bladz. compres gedrukt.

Prijs 20 Cents.

EEN WOORD VAN WAARHEID

OVER HET

RELIGIEUSE LEVEN

PER

V. R. O. U. W. E. N.

Oorspronkelijk naar 't Engelsch geschreven door LADY....

Prijs 25 Cts.

DE HEILIGE VADER.

ZIJNE ZENDING EN VERDIENSTEN,

NAAR HET HOOGDUITSCH

VAN

Dr. THEODOR SCHERER,

DOOR

F. J. FUNNEKOTTER, Kathol. Pr.

Met eenen aanprijzenden brief van den Wel-Eerwaarden en Hooggeleerden Heer F. J. VAN VREE, President van het Seminarie te Warmond. Prijs *f* 1.20.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.